

JORD- OCH SKOGSBRUKSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 15/2004 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om vattenvårdsförvaltning, lag om ändring av miljöskyddslagen och lag om ändring av vattenlagen samt godkännande av protokollet om vatten och hälsa till 1992 års konvention om skydd och användning av gränsöverskridande vattendrag och internationella sjöar och lag om sättande i kraft av dess bestämmelser som hör till området för lagstiftningen

Till miljöutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 16 juni 2004 en proposition med förslag till lag om vattenvårdsförvaltning, lag om ändring av miljöskyddslagen och lag om ändring av vattenlagen samt godkännande av protokollet om vatten och hälsa till 1992 års konvention om skydd och användning av gränsöverskridande vattendrag och internationella sjöar och lag om sättande i kraft av dess bestämmelser som hör till området för lagstiftningen (RP 120/2004 rd) till miljöutskottet för beredning och bestämde samtidigt att jord- och

skogsbruksutskottet ska lämna utlåtande till miljöutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- vattenförvaltningsdirektör Kai Kaatra, jord- och skogsbruksministeriet
- regeringsråd Ulla Kaarikivi-Laine, miljöministeriet
- miljöexpert Vesa Valpasvuo, Finlands Kommunförbund
- direktör Markku Tornberg, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att det stiftas en lag om vattenvårdsförvaltningen och att miljöskyddslagen och vattenlagen ändras. Genom de föreslagna lagarna genomförs förpliktelseerna enligt gemenskapens ramdirektiv för vatten. Genom den föreslagna lagen om vattenvårdsförvaltningen verk-

ställs också de åtgärder som förutsätts i protokollet om vatten och hälsa från Förenta Nationernas ekonomiska kommission för Europa till konventionen om skydd och användning av gränsöverskridande vattendrag och internationella sjöar.

Den föreslagna lagen om vattenvårdsförvaltningen innehåller grundläggande föreskrifter om vattenvårdsförvaltningen och de förfaranden som denna förutsätter. Detaljerade bestämmelser om verkställigheten av lagen ges genom förordning. I enlighet med direktivet föreskriver lagen om vattenförvaltningsområden, myndigheternas samarbete, internationellt samarbete, utredning av faktorer som påverkar vattenstatus, allmänna mål för vattenstatusen, övervakning, karakterisering av vatten, klassificering av vatten, planering av vattenvården samt allmänhetens och övriga intressenters deltagande i planeringen.

Det allmänna syftet med vattenvårdens olika åtgärder är att skydda, förbättra och återställa vattnen så att ytvattens och grundvattens status inte försämras och att deras status är åtminstone god. Ytvatten indelas enligt karakteristika i naturliga typer och enligt vattnets kemiska och ekologiska status i klasser som beskriver vattnets status jämfört med dess naturliga tillstånd. Belastningen genom mänsklig verksamhet på yt- och grundvattnen samt ändringar i vattendrag ska utredas. Förvaltningsplaner jämte åtgärdsprogram ska upprättas inom vattenförvaltningsområdena. I dessa ska också särskilda hälsorelaterade synpunkter läggas fram. I förvaltningsplanen ska även ingå en miljörapport enligt parlamentets och rådets direktiv om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan. De regionala miljöcentralerna har det huvudsakliga ansvaret för planeringen och övervakningen och de kommunala hälsomyndigheterna i hälsofrågor. Den första samordnade förvaltningsplanen ska offentliggöras senast den 22 december 2009.

De förslag som utarbetats inom vattenförvaltningsområdena ska godkännas av statsrådet. Myndigheterna ska ta hänsyn till förvaltningsplanerna i sin verksamhet. Målen i förvaltningsplanen ålägger inte verksamhetsutövarna och medborgarna direkta förpliktelser. Målen blir bindande särskilt genom annan lagstiftning, tillståndsbeslut och eventuella lokala miljöskyddsföreskrifter.

Miljöskyddslagen ändras genom en precisering av vissa bestämmelser som föranleds av den

föreslagna lagen om vattenvårdsförvaltningen. Lagändringarna ansluter sig dels till anordnandet av övervakning av vattnens status genom att den kontroll som utförs av verksamhetsutövaren ska beaktas, dels till förvaltningsplanens inverkan vid tillståndsprövningen. Kommunala föreskrifter om miljöskydd får en mer framträdande roll när det gäller att förbättra vattenstatusen. Det regleringssystem för så kallade prioriterade farliga ämnen, som förutsätts i ramdirektivet för vatten ska genomföras med hjälp av miljöskyddslagen samt förordningar som statsrådet utfärdar med stöd av den. I anslutning därtill ska bestämmelserna om inskrivning i datasystemet för miljövardsinformation preciseras för att det ska gå att få information om användningen av dessa ämnen.

Även de ändringar som föreslås i vattenlagen är en följd av den föreslagna lagen om vattenvårdsförvaltningen. Ändringarna gäller hur förvaltningsplanen ska beaktas vid tillståndsprövning. I övriga delar utreder vattenlagskommittén vilka bestämmelser som behövs i vattenlagen för att genomföra direktivet.

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner protokollet om vatten och hälsa. I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i protokollet som hör till området för lagstiftningen.

Syftet med protokollet är att på alla lämpliga nivåer främja skyddet av både individuell och kollektiv hälsa och välmående genom att utveckla vattenvården inom ramen för en hållbar utveckling. Enligt protokollet ska parterna uppställa och offentliggöra nationella och lokala mål som ska uppnås eller upprätthållas i syfte att förebygga vattenrelaterade sjukdomar. Parterna ska också sörja för allmänhetens möjligheter att delta.

Direktivet skulle genomföras i den nationella lagstiftningen den 22 december 2003.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt efter att de har godkänts och blivit stadfästa. Lagen om sättande i kraft av protokollet avses träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av republikens president samtidigt som protokollet träder i kraft för

Finlands del. Protokollet träder internationellt i kraft 90 dagar efter det att sexton ratificerings-, godkännande- eller anslutningsinstrument har deponerats hos Förenta Nationerna.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Enligt motiveringstexten är syftet med propositionen att genomföra både Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område och Förenta Nationernas (FN) Ekonomiska kommissionens för Europa ECE) protokoll om vatten och hälsa till konventionen om skydd och användning av gränsöverskridande vattendrag och internationella sjöar (FördrS 71/1996). Propositionen har beretts av en kommitté som miljöministeriet tillsatte den 14 februari 2001. Kommittén avgav sitt betänkande till ministeriet den 14 april 2004.

Den föreslagna lagen om vattenvårdsförvaltningen skapar ramar för planeringen av vattenvården. I och med lagen kan åtgärder vidtas för

att genomföra direktivet med hänsyn till kraven i protokollet om vatten och hälsa. Beredningen av de förordningar som ska utfärdas med stöd av den föreslagna lagen har inletts.

Det är enligt utskottets mening att ge akt på hur det föreslagna systemet fungerar och om lagstiftningen är adekvat och i förekommande fall se över lagstiftningen.

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning finner utskottet propositionen behövlig.

Utlåtande

Jord- och skogsbruksutskottet föreslår

att miljöutskottet beaktar vad som sagts ovan.

Helsingfors den 8 oktober 2004

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Sirkka-Liisa Anttila /cent
vordf. Harry Wallin /sd
medl. Nils-Anders Granvik /sv
Pertti Hemmilä /saml
Matti Kauppila /vänst
Esko Kiviranta /cent
Katri Komi /cent

Risto Kuisma /sd
Esa Lahtela /sd
Minna Lintonen /sd
Eero Lämsä /cent
Erkki Pulliainen /gröna
Pekka Vilkuna /cent
ers. Klaus Pentti /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Carl Selenius.